

■ NEKROLOG

Za Karlem Plockem

Psychologie jako životní úděl

Dne 22. prosince 2021 zesnul ve věku 87 let po těžké nemoci významný moravský psycholog a překladatel PhDr. Karel Plocek, zakládající člen SOB z roku 1990.

Plockovou celoživotní profesí byla psychologie, zvláště pak dětská a poradenská. Jako ke svému učiteli – ve smyslu inspirativní osobnosti nad školskými institucemi – se hlásil k Robertu Konečnému, za socialismu

ostrakizovanému profesorovi, válečnému odbojáři, básníku a spisovateli a zakladatelské osobnosti české klinické psychologie.

Důslednost, vášnivost a odpovědnost, s jakou Karel Plocek vykonával svou práci, kterou považoval za své životní poslání, byla příslovečná a zjedнала mu velký respekt v psychologické obci. Tisícům dětí věnoval svou odbornou péči s jediným cílem – najít pro ně to nejlepší životní nasměrování.

Plocekův život ovlivnilo nelehké dětství v chudých selských poměrech v Říčanech u Brna a zvláště pak konec války, kdy v několikadenních bojích přišel o svého milovaného dědečka a o celý domov. Zbytek rodiny si zachránil doslova holý život a po válce se usadil v Dolních Heršpicích u Brna. Ke studiu vytoužené psychologie se Karel Plocek dostal počátkem padesátých let spletitou cestou a s oborem prožíval pak éru jeho obtížného etablování v podmínkách totalitně socialistické společnosti. Mezi Plockovy nejbližší přátele a kolegy patřil dr. Boleslav Bárta, vizionář, který stál za koncepcí poradenské psychologie ve školství a který ve druhé polovině šedesátých let nabídkou místa v nově vzniklé brněnské psychologické poradně předurčil většinu Plockovy profesní dráhy.

Po roce 1990 stál Karel Plocek u zrodu či formování řady profesních organizací (Českomoravská psychologická společnost, Asociace poradenských psychologů ČR) a jako jungiánsky zaměřený psycholog byl spoluzakladatelem Collegia Jungiana Brunense. Byl čestným členem České společnosti pro analytickou psychologii.

Vedle své odborné psychologické praxe se po desetiletí intenzivně věnoval překladatelské činnosti, a to již od konce šedesátých let 20. století – tedy v době samizdatů. Jeho překládání bylo vedeno snahou rozšířit si vlastní obzory a současně zprostředkovat svým přátelům hodnoty, které nebylo lze nalézt v knihkupectvích či knihovnách znormalizované společnosti.

Príznačný je vznik prvního velkého překladu – knihy *Lidský fenomén* francouzského antropologa a kněze Pierra Teilharda de Chardin. Karel

Plocek si vypůjčil její ruský překlad v brněnské Univerzitní knihovně (francouzský originál nebyl k dispozici) a v době bez kopírovacích zařízení využil neběžné ochoty knihovnice: knížku nevrátil, dokud ji nepřeložil (v letech 1969–1970). Jako nefrancouzštinář využil ke korektuře překladu ještě její anglickou a polskou verzi. Impozantní, pečlivě napsaný strojopis, první český překlad této mimořádně náročné práce, pak koloval v sedmi kopiích mezi přáteli a zájemci po mnoho let.

Nejvýznamnějšími plody Plockovy překladatelské aktivity jsou překlady a redakce děl švýcarského psychologa C. G. Junga, které se staly základem devítisvazkového Výboru z díla C. G. Junga, vydaného nakladatelstvím Tomáše Janečka, a pak jednotlivých knih vydávaných nakladatelstvími Atlantis, Academia, Portál a Vyšehrad. Za překlad souboru Jungových statí v knize *Duše moderního člověka* získal Karel Plocek Cenu Josefa Jungmanna.

Karel Plocek byl velkým milovníkem a podporovatelem umění, počínaje hudbou, pokračuje výtvarným uměním a konče poezií. Mezi jeho blízké přátele patřili například malíř Oldřich Eichler, sochař Miloš Vlček, řezbář Heřman Kotrba, básníci Klement Bochořák a Josef Suchý či spisovatelé Jan Trefulka, Milan Uhde a Antonín Přidal.

A last but not least: Karel Plocek byl Moravanem tělem a duší. Říkával, že Morava – jako historická země – je most mezi Východem a Západem, že je ztělesněním archetypu prostředníka. Přinejmenším ve státním útvaru Československa, v širším smyslu pak i v rámci Evropy.

Jiří Plocek

Převzato z Kulturních novin, č. 1/2022.

